

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu,**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Glasi koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Ljubljani, 31. avgusta 1907.

Štev. 37.

 Današnja številka obsega 6 strani.

Naš cesar.

Zgodovina Slovencev, zlasti koroških Slovencev, je zelo tesno spojena s cesarsko rodbino Habsburško. Naše ljudstvo ni mnogoštevilno, ni bogve kako bogato, a vendar zavzema v avstrijskem cesarstvu jako važno mesto, kajti božja previdnost mu je odredila dežele, ki so s svojim zdravim krepkim rodom po večkrat odbili najhujše napade zagriženih sovražnikov avstrijskih. Naše ljudstvo je vzajemno s Hrvati bilo jeklena trdnjava napram turškim četam in je s svojo hrabrostjo rešilo avstrijsko posest Habsburški rodbini. Boriti so se morali proti Turkom, a na drugi strani z Benečani, ki so podpihani in podkupljeni od Turkov od nasprotne strani silili v naše gozde, v naša mesta. Zginili so Turki, zginili so Benečani iz naših dežel, a ostalo je zdravo, krepko skoz in skoz avstrijsko slovensko ljudstvo. In v prejšnjih časih so tudi habsburški cesarji hvaležno ljubili ali vsaj spoštovali naš rod. Cel družinsko so se vezali z rodbinami na slovenski zemlji, kakor s celjskimi grofi i. dr., vedoč, kaj jim je dalo to ljudstvo srčne krvi v hudih bojih in kako zasluži tudi tako ljudstvo odkritosrčno ljubezen svojih vladarjev. Pa ne smemo trditi, da bi Habsburžani v prejšnjih časih tudi sicer ne bili skrbeli za naš rod. Ni bilo rodbine v Evropi, katera bi bila znala tako odločno in skrbljivo ohraniti ljudstvu najvišji dar svete vere, kakor je storila habsburška rodovina v protireformaciji. Kako grozno je okužila nova po nemških knezih in plemičih upeljana lutrovska vera že naše slovensko koroško ljudstvo, nam pove zgodovina protireformacije, ki nam pove, kako so

se trudi avstrijski vojvodê vzajemno s škofi, da bi dali ljudstvu dobre pridigarje, vzorne duhovnike, ki je zopet pripeljejo nazaj na pot prave vere.

Tudi za domači, slovenski duh, za u t r d i t e v slovenske posesti, so imeli nekdanj Habsburžani dalekosežen pogled; posebno je to znano iz zgodovine Gosposvetskega polja, kjer še dandanes stoji kameniti prestol koroških vojvod, katerega so si odkupili od slovenskih kmetov v slovenski govorici. Komu ni znana ta, rekel bi pesniška šega koroških Slovencev? Kako je vendar povzdignila ponos kmeta koroškega Slovenca, kako ga je navdihnila z iskreno ljubeznijo do vladarske rodbine, ki je iz njegovih rok z domačo slovensko besedo prevzela žezlo čez najlepše kraje starega Korotana! In ta navdušena ljubezen do „našega cesarja se je ohranila našemu ljudstvu stoletja in zgodovina naših domačih polkov nam pripoveduje o izvanredni hrabrosti, čudovitih činih naših fantov. Vedno je bila ena in ista Habsburška rodbina, ki je poslala naše ljudstvo proti Turkom in Lahom v starem in novem času. Ni se torej čuditi, da je ljubezen do našega cesarja tako globoko ukoreninjena v mišljenju naših Slovencev.

Pa vendar dandanes ni več tako, kakor je enkrat bilo. Viharji, ki so pihali od vseh vetrov, te korenine niso zamogli iztrgati. Pregloboko se je vrasla v srce naših Slovencev: ljubezen do „našega cesarja“. Viharji ne, ali črv zamore uničiti te korenine. Dokler je vlada avstrijska spoštovala in branila to ljudstvo ni bilo tega črva a zdaj začne razjedati tudi med nami, in ljubezen do „našega cesarja“ bo začela hirati, ako dandanašnja vlada ne bo tudi v dejanju pokazala vsaj malo skrbi za slovenske Korošce. Naše ljudstvo je navajeno odbijati zunanje sovražnike, a od te strani nasprotstva ni pričakovalo. In za-

tegadelj se čuti globoko užaljeno, ker naša vlada deli vsakemu Nemcu, ki odkrito razklada ljubezen do pruskega kralja, večji del moči v deželi, kakor pa Slovencem, ki so z vso dušo že stoletja ljubili „svojega cesarja“.

Globoko užaljeno je nad tako nehvaležnostjo. Videant consules! kličemo naši vladi! Duša našega ljudstva se je stresla do dna; skrbite, da dragocena korenina ljubezni do „našega cesarja“ ne bo po Vaši krivdi izruvana iz naših src. Če je naše ljudstvo večkrat cesarstvo avstrijsko rešilo habsburški rodbini, je precej gotovo, da se bo začela država rušiti za habsburško rodbino, če našim Slovencem vzamete biser ljubezni do svojega cesarja. Dajte Nemce v naše kraje in nikdar ne bodo cesarstvo branili na tej strani s takim navdušenjem kakor Slovenci.

„Naš cesar pride k nam!“ tako kličejo z veseljem naši koroški Slovenci. Hvala Bogu, da se še odkritosrčno veselimo prihoda našega cesarja. Mi ga hočemo pozdraviti kot koroški Slovenci, kajti lepši kakor na ta način ne moremo mu pokazati svoje zlate ljubezni. Ali Bog ne daj, da bi se nam kršila od kateresikoli strani ta stoletna pravica, ki je zarisana z našo krvjo v zgodovino habsburške rodbine in avstrijskega cesarstva. Gorje vsakemu, ki bi n a m branil do našega cesarja. Ne more dete svoje matere po dolgi ločitvi z večjo radostjo pozdraviti, kakor pozdravljamo mi koroški Slovenci cesarja Franca Jožefa v svoji sredi. Star je, veliko trpel in malo le ljubezni našel in v vsem tem je nam tako podooben. Starega cesarja pozdravljamo stari Habsburžani, trpina Slovenci trpini in iskreno mu zagotovimo staro zvesto ljubezen, katere tudi v našem sosestvu nismo našli nikjer, kakor je še upamo dobiti v očetovskem srcu „Našega cesarja“ Franca Jožefa I.

PODLISTEK.

Planinski prepiri pri Podkloštru.

Nekaj domače zgodovine.

Jurij Trunk.

Znano je, da so prepiri in tožbe radi mej med ljudmi še dandanes na dnevnem redu. Marsikateri kmet je zatožil radi kake meje celo svoje posestvo ali pa je začel piti, ker je podlegel. Mejnik šteje med našim ljudstvom nekako tudi med svete reči, katerih se poštenjak ne upa dotakniti. V mnogih krajih se pripoveduje, da čujejo ponočni glas: „Kam te bom dejal, kam te bom dejal?“ Ljudje pravijo, da je ta in ta, ki je prestavljal mejnike in zdaj po smrti ne najde miru.

Kakor je v malem, tako tudi v velikem. Ne samo kmetje, tudi veliki posestniki in cele dežele imajo svoje mejne prepire še dandanes. Prej, ko še ni bilo današnjega reda in je izdala pest več kot pravica, so biti ti prepiri še bolj na dnevnem redu in so nekateri trajali cela stoletja. O takih mejnih in obenem tudi planinskih prepirih poročajo nam zapisniki nekdanjega samostana Podkloštru.

Prepir se je vršil med podkloštrskim opatom, kot zastopnikom samostanskega posestva, h katerem so pripadali tudi kmetje kot podložniki, in med graščinsko oblastjo v Belišči, oziroma njenimi zastopniki in podložniki. Ta vojska je bila bolj mirna in le bolj na papirju s črnolom in gosjimi peresi, kakor je bila tedaj navada. Hujši je bil pa prepir med podložniki

samimi, namreč med S o v č a n i na Koroški in med R a t i č a n i na kranjski strani. Kmetje niso poznali črnila in gosjih peres, oni so vzeli risance, sekire, bradnice (heleparte), vile, kose in pred vsem rabili so ogenj na obeh straneh. Da je pri tem tekla večkrat celo kri, se razume samo ob sebi, posebno kadar se je šlo za živino, katero so si med seboj kradli. To v obče o teh planinskih prepirih. Po drobnem nam poročajo zapisniki sledeče:

Najhujši prepir je bil za s o v š k o p l a n i n o.

Od K a m n a in še bolj od P e t e l i n j a k a sem se Karavanke razdelijo v več vrhov, tako da ni nobene prave naravne meje. Sovčani so hoteli imeti za mejo vrh južnega roba potoka K l a v ž a, tako da bi njim pripadala še severna stran, Ratičani pa so zopet trdili: meja je po južnem vrhu (Cibinu) in je južna stran še naša. Prvi prepir se poroča iz l. 1530. Ratičani so tožili čez Sovčane, da jim kradejo v „njihovem“ les. Oskrbnik graščine Belapeč se je obrnil na podklošterskega opata in zahteval je mejo „r o b“ ali greben, a ne ve se, ali je bil to južni (Pungart) ali severni (Cibin).

Dvajset let pozneje se pritožuje opat iz Podkloštra v imenu svojih podložnih Sovčanov in Goričanov: Ratičani gonijo svoje ovce v sovško planino in lupijo (šventajo) drevesa. Grof Franc Thurn, oskrbnik Belepeči, pa odgovori: „Gre se za mejo med dvema deželama, torej on ne more ničesar obljubiti in ničesar zagovarjati.“

Mir ni trajal dolgo. Kmetje so si rubili živino, da bi na ta način obdržali svojo pravico. L. 1581 je izbruhnila cela vojska. Ratičani so vzeli nekemu Sovčanu konja, zato so pa Sov-

čani odpeljali iz planine Ratičanom 140 ovac Vse Ratiče so nato pokoncu. Cela vas se zbere na prostem v posvetovanje. Sklep je bil hitro gotov: Planina je naša in ovce tudi; ker jih pa Sovčani ne bodo dali z lepa, gremo pa z vojsko nad nje. Nad 200 mož se „oboroži“. — Videti je bilo največ kolov, nekaj starih bradač, sekir, kos, vil in slične ropotije. Nekateri so imeli tudi puške z velikimi ponvami, na katere se je moralo prej zanetiti, predno je šlo „los“. Gotovo niso pozabili tudi na „kurašboser“, saj so dobro vedeli, da Sovčani niso zajci. Ko so odhajali, je bila zbrana cela vas. Može so zatrjevali: Pri moj kuš... jim bomo pokazali, ženske so kričale in delale možem pogum, otroci jokali. Dokler je šlo navzgor, je bilo še dosti poguma — bolj proti Sovčam se je nekaterim že začelo tresti srce in tudi hlače so precej „flafdrale“. Ko se prikaže sovražnik v Sovčah, je hitro cela vas in okolica pokonci. Ratičanom je vpadel vojni pogum, zahtevali so svoje ovce, a Sovčani niso jih hoteli izročiti. Dolgo so se prepirali in kleli, da je drevje pokalo, a s silo ni se opravilo nič. Da bi pa ratiški vojaki ne prišli domov, kakor s kropom polit pes, in bi jih morda ženske ne ozmerjale, ker si niso upali vzeti ovac, so si na povratku iz sovških pašnikov vzeli 13 volov in 160 ovac. S tem „vojaškim“ plenom pride vojska nazaj. Otroci vriskajo, ko vidijo toliko živine, ženske iščejo svoje može, sinove in brate, in ko vidijo, da ni noben „padel“ in še celo noben ni krvav, začnejo tudi one od veselja reglati, a ko izvedo, da živina ni njih, ampak le ukradena, je veselja kmalu konec.

 Naročajte edini koroški slovenski list „Mir“!

Narodovci.

Na članek, ki ga je objavil „Mir“ po glavni skupščini Družbe sv. Cirila in Metoda se oglašajo narodovci — od raznih strani več ali manj duhovito. Našim bralcem teh glasov nočemo prikrivati:

„Narod“ piše (21. avg.): „Dopisnik gotovo ni bil deležen akademične izobrazbe... človek, ki je v celi svoji mladosti opazoval svetovno vrvenje izza zidovja klerikalnega vzgovališča...“ O družbinah šolah pravi: „Šole naše šolske družbe smejo služiti edinole poduku slovenščine in vzgoji v narodnem duhu. Ta smoter pa se ne more doseči, ako se v teh šolah na nedopusten način širi blažena nemščina... obstoj naših narodnih šol spraviti v odvisnost od nemškega poduka je nesmisel... Ljudem bi bilo najprej oči odpreti, da spoznajo znamenitost narodne šole in narodnega poduka. Učitelji in njih vzgledne rodbine bi pa bili vedno v živi dotiki s tamošnjim slovenskim ljudstvom in taka dotika bi pripeljala več otrok v prostore narodne šole... Da se verstvo ne bo zanemarjalo, za to skrbi že naš šolski zakon... iz Mirovega dopisa govori ona brezmejna rimska ošabnost, ki oholo prezira vsako narodnost... poznamo te ljudi... ki po državnoborski volitvi sebi pripisavajo vso zaslugo, da so dobili slovenski Korošci svojega poslanca, katerega pokvariti se trudi brezdomovinska družba. Milostno dovoli slovenskim narodnjakom na Koroškem še živeti, če se ne ganejo in prenašajo žaljivo preziranje od strani ljudi, ki so že razglasili vsako občevarje z narodnimi naprednjaki za nečastno...“

In „Soča“ piše: „V Korotanu svita dan! Nesparten nastop Grafenauerja je dokazal, da zastopniki koroških Slovencev plavajo čez glavo v smradni vodi kranjskega klerikalizma... Tako hinavstvo pa je vzbudilo med koroškimi rodoljubi rezek odpor“ in „Soča“ v dokaz navaja besede „Noroda“: „... to je naš ceterum censeo... klerikalizem je poguba in grobokop Slovenstva na Koroškem... s svojimi narodnimi čustvi se ne damo igrati. Pakt z našimi izdajalci je za nas sramota, katere ne moremo prenašati, in ki kliče na odpor vseh neklerikalnih koroških Slovencev. Ž njim ste pokopali tudi slovo... Združimo se, organizujmo se vsi neklerikalni Slovenci koroški na temelju narodnih in gospodarskih načel...“

In g. Gabršček, ki je pisal tudi članek in ga podpisal, se ne sramuje napadati nekega župnika v Št. P. — mož je že davno mej mrliči, — na najpodlejši način in sramotiti s tem koroško duhovščino. Na to imamo le kratek odgovor: tisti revež ni bil Korošec, poslali ste ga nam Gorici.

Zdaj pa k stvari! Korošci smo vedno obžalovali, da se svetna inteligenca odteguje na — recimo nečuden način narodnemu delu. Narodnemu, da bi bili kaj delali za verska vprašanja, tega nikdo od teh gospodov ni terjal. Naj bo dovoljeno, podati javnosti par moment-fografij: Imena moramo zamolčati, sicer bi stvar postala preveč zanimiva.

A. je odličen rodoljub; a govori se o njem, da je v šoli izredno strog s Slovenci, in sicer tako, da se marsikateri slovenski fant rajši priklasi pri vstopu v šolo kot Nemec, ker se boji učitelja slovenščine. Bolj znano je, da se ta gospod splošno obrekuje, kot da bi vsigdar, kekar govori s Slovincem, gledal okrog, ali ga ne vidi kak Nemec.

B. je še nedavno sežigal na Cirilovi dan rakete, pri sodnji ni znal nemški, a kmalu je prišel čas, ko je na svojo hišo dal svoj naslov in posel samo v nemškem jeziku napisati, če že se je od njega tirjalo, naj napravi dvojezični napis!

C. je bil navdušen udeleženec raznih narodnih društev; prišedši v B. smo čuli iz zanesljivega vira, da je postal že ud — Südmarke!

D. je bil pred dvema leti navdušen Slovenec, nedavno smo čuli, da se je poročil z Nemko. Rodoljubljen kmet nam je pravil: „Dobil sem naznanilo poroke popolnoma nemško, zgrabila me je jeza in vrgel sem je v ogenj: od nas se tirja, da naj smo Slovenci — naši voditelji pa pri prvi priložnosti vržejo rodoljubje strani.“

E. je uzoren rodoljub, delaven gospod, a njegov otrok ne zna besedice slovenske.

F. Akademik B. je bil navdušen Slovenec. Nekoč ga je neki nemškonarodni razgrajč klofotal, dr. Brejc mu je pripomogel do zadoščenja — danes je ta gospodič heilovec comme il faut!

G. Akademik L. bil je še pred enim letom Slovenec, po enem letu ga slovenska družba odklanja, že je — pristen heilovec!

Upamo, da se nikdo ne bo čutil razžaljenega, če trdimo, da se vse slovenske inteligence nikdo ne upa javno delati — odločno in brez strahu za narodno stvar — izven dr. Brejca, upamo da njegovemu zgledu sledi tudi dr. Müller.

Zato so klerikalci zelo radovedni, kaj bo zdaj, ko so se kranjski in goriški liberalci pobarvali z bojnimi barvami in se pripravljajo, da bodo planili na koroške klerikalce. „Klerikalizem je poguba in grobokop Slovenstva na Koroškem“, klerikalci so „izdajalci“ in „neklerikalni koroški Slovenci“ ne morejo prenašati sramote, da bi bili z izdajalci združeni. Narodovci kuhajo vročo kašo, a čakali bomo, da se malo shladi. Med tem se morebiti sotrudnik „Naroda“ nekoliko strezni in njegovo navdušenje še lahko pride v pravi tir.

Liberalce moramo pač opozarjati, da njihova pota ne vedejo k slogi in skupnemu delovanju. Če se n. pr. očita: „Cerkev in duhovščina je kriva, da propada naše kmetijstvo, da se ne more naš kmetič preživljati doma.“ („Soča“ 20. avgusta) kaj naj potem duhovnik še občuje s to gospodo?

Duhovnik ima braniti v prvi vrsti velike verske blaginje, zato je duhovnik, to tirja od njega pastirski poklic. Kakor ima učenjak gojiti znanost, znanost je pa mejnarodna, kakor resnica splošna in to je njena prednost pred tem, kar je omejeno na en rod, na en kraj. Tako je mejnarodna tudi verska resnica in že v tem višja kot pačasne potrebe enega naroda. In tega ne umejo — naši akademiki?

Smelo trdimo, da je tem gospodom rodoljublje postalo nek — sport — igra, nič drugega, neka priložnost, prikazati se ljudem kot junaka: danes Sokol, jutri plesalec pri venčku, pojutranjem junak pri pivu in enkrat na mesec rešitelj naroda!

In kaj naj rečemo o duhovščini? Devetdeset odstotkov dela za narod opravlja ona, duhovniki plačujejo iz svojega pičlega dohodka za kmete naročnino na slovenske časnike, naročnino na knjige Družbe sv. Mohorja. In kekar pridejo volitve za občino, za deželni, državni zbor, bode slovenska stranka zmagala navadno tam, kjer pastiruje priden župnik, a tudi ne vselej, ker je dosti takih krajev, kjer tudi najboljši duhovnik ne more vseh ljudi pridobiti. Gosp. Gabršček je Koroško proučeval — ali kako? Poroča, da je povpraševal liberalne posestnike, ki so vstopili v Bauernbund in so šli „pod bojno zastavo: proti klerikalcem“. In tak kmet mu je menda rekel: „Raje s hudičem, nego za tako...“ Ko bi g. G. natančneje pogledal naše liberalce, videl in zvedel bi bil, da so večinoma predpoldnem v cerkvi, popoldne pa na nemškonarodnih shodih. Kako pa hodijo v cerkev, če duhovnika sovražijo? Kdor naše razmere pozna, bo pritrdil, če rečemo, da se naše ljudstvo deli v tri dele:

1. En del 40% so verni ljudje, ki gredo tudi v politiki z župnikom. Kar je stari Helmold pisal: „Carinthe confines sunt Bavaris, divino culturi dediti, necest ullagens honestior et in cultu Dei et sacerdotum veneratione devotior.“* „Poleg Bavarcev stanujejo Korošci (tedaj je h Koroški pripadala tudi Spodnja Štajarska in deloma Kranjska); ta narod je pobožen, da ni ljudstva, ki bi bilo poštenejše, veri in duhovnikom bolj udano.“

Torej je klerikalizem mej Slovenci že zelo star in upamo, da ga mladi liberalci ne bodo kmalu zatrli.

2. Drugi del našega ljudstva, teh je, recimo tudi 40% je še veren, a v nemštvo popolnoma zaslepljen. Jutraj v cerkvi, popoldne v liberalnih požarnih brambah, v nemških pevskih društvih pri nemških lovcih, v nemški kmetijski družbi! Temu delu se nemško liberalstvo prikupuje: „Mi nismo sovražniki vere, a hočemo vas izobraziti v nemški kulturi, hočemo vam pomagati, da ne bode več morali trdo delati! Za ta del se tukaj bije boj. Če ga dobimo nazaj, bomo zmagali, če ga trajno zgubimo, se tudi narod ne bo vzdržal.“

3. Tretji del našega ljudstva pa je brezveren in obenem vsenemški ali socialnodemokratskega mišljenja. Ta del šteje 20% volilcev (približno). Gospodje, ki razmer ne poznajo, pa hočejo duhovščino potisnit stran in na strogi narodni podlagi nekaj ustvariti. Ta nestvor, zdi se nam, ne bi bil nič drugega, kot slovenska socialdemokratska stranka.

Občudujemo liberalčke, ki so dobili zdaj v oblast Družbo sv. Cirila in Metoda (vsaj bodo morali ti družbi kmalu dati drugo ime); s to družbo, s par učitelji hočejo tukaj svet sprebrniti? Ali si s tem ne dajejo koroški liberalci zelo slabo spričevalo? Ako jih je toliko, da bodo

zasnovali stranko, naj pokažejo, kako se reši narodna uganka? Ali morebiti jim manka samo le še štiri učiteljevi? Če pa narodne gospode ni v javnem življenju, kaj pa bo stranka, in kaj pa bojo štiri učitelji? Ali so morebiti tako naivni, da bo koroška duhovščina se odpovedala svojega mišljenja in se hlinila štirim učiteljem, ki jih morebiti kranjski liberalci pošljejo nam čez planine? Gospodom, in sicer vsem, ne samo liberalnim, bi svetovali, proučiti popred razmere in potem nikar ne misliti, da je vse zgolj neumnost, kar se ni porodilo v tesnih mejah Kranjske.

Korošcem pa priporočamo, naj ne postanejo nervozni, če nam pred durmi rožlja eden ali magari pol tucata liberalnih parkljev. Ko bodo gospodje prišli v bojni ogenj, se bodo začeli prekrizevati, in eden za drugim jo bodo popihali najprej ko mogoče iz nevarnosti, spoznavši, da se najde na koroških tleh mnogo dela, mnogo žrtev, v plačilo za vse to pa se nudi le preganjanje, obrekovanje, neumestni napadi tudi od ljudi, ki bi imeli dolžnost delati z nami v blagor ljudstva.

Torej se liberalne stranke kar ne bojmo; na drugi strani pa je naša častna dolžnost, ne prikrivati svojega verskega mišljenja, ko se je pri drugih narodih liberalizem nesel slovesno k zadnjemu počitku, ko se povsod poživlja krščanski socializem, mar smemo mi mirno gledati, da se okuži naše ljudstvo z liberalizmom? Liberalci so si za ta napad izbrali slab čas, to ni prava priložnost, in ob nepriliki pričeti boj je popred že izgubljen. Treba je pa dela in rodoljubno delo, versko in narodno delo klerikalne stranke bo zgodovini najboljše dokazalo, kdo je ljubil ljudstvo — in kdo ne.

Celovškemu županu.

V celovških uradniških krogih velja Celovec sev kot popolnoma nemško mesto. Obrtniki in trgovci pa sodijo drugače, in dejstvo je, da tudi vsenemški časopisi in nazadnje g. župan izvedo vse, kar je v slovenskem časniku. Zato smatramo kot umestno, na izjavo gospoda župana v Celovčanki dne 21. avg. odgovoriti tukaj.

„Mir“ je prinesel dne 10. avg. o županu neke vesti, o katerih ne vemo, ali so dosti utemeljene, nek napad, ki ne bi bil prišel v list, ko bi bila doslej mogoča redna cenzura. Tako pa je prišla stvar v javnost.

Čudimo pa se zdaj gosp. županu, ki javlja: „Mir“ izhaja v Ljubljani, in da dobim sodnijsko zadoščenje, moral bi tožiti pri ljubljanskem sodišču. A jaz sodim, da je za me kot župana nemškega mesta nečastno, podvreči se sodbi slovenskih zaprisežencev!“

In tudi popravka g. župan noče vpslati: „ker se ne strinja z mojim mestom dopisovati z „Mirom“ v slovenskem jeziku.“

Konečno pozivlja g. župan pisatelja tistega poročila, naj se oglasi, da mu bo „mogoče obrekovanje zavrniti pred objektivnim in strankarstva prostim sodnikom.“

Župana moramo odločno zavrniti. Ali so zapriseženci nemški ali slovenski, na tem ni toliko ležeče, da pa na tem, da so vestni ljudje in ne strankarska, politična družba. V tem oziru ne vemo, ali se je več pritožb čulo v Ljubljani ali v Celovcu. Še slabše je seve, če je c. kr. sodnik v strankarstvo zapleten. In tukaj je več kot smešno, če se g. župan boji uradnikov v Ljubljani, zatrjuje pa, da so v Celovcu vsi sodniki „strankarskih strasti prosti“.

Predno je šel „Mir“ v Ljubljano, je baje neki nemškonaroden odvetnik živel kar ob tožbah zoper ta list. In ko je ta list odšel, so nemškonarodni listi žalostno pisali, da si lisjak noče dati več puliti dlako. Res ne! Ali svet si mora pri tem misliti, da bi se v slučaju tožbe v Ljubljani drugače sodilo, kot v Celovcu, in to je že zelo žalostno spričevalo — za koga? Vsakteri Slovenec ve, za koga, in tisto vedo tudi naši krščansko-socialni Nemci; tudi oni so že v izobilju pili iz te od vsenemške stranke nam ponujane kupe.

Narodne zadeve.

Nemški Velikovčani. V Velikovcu so napravili dne 15. avgusta neko veselico. Ker se je mudil ta dan slučajno 17. pešpolk tukaj, dovolilo je poveljništvo Velikovčanom vojaško godbo. Veselice sta se udeležila tudi dva železniška uradnika iz Sinčevasi ter sta se drznila naročiti si pijačo v slovenskem jeziku. V Velikovcu pa ljudje sicer vsi od Slovencev živijo,

* Helmodus: Chronica Slavorum I. 1. c. 1.

a pri narodnih svojih veseljah pridejo navadno ob pamet. Tako se tema Slovincema najpopredni posreglo, potem pa so jih napadli, da sta se morala odstraniti. Vrh tega so Velikovčani dotična gospoda denuncirali pri vodstvu južne železnice.

Boj zoper nestrpno velikovško vsenemško kliko se mora z vso odločnostjo biti in kolikor mogoče prenesti na gospodarska tla. Naj se obrtniki in trgovci enkrat vzdignejo zoper uradnike in učitelje! Ti ljudje dobivajo svojo mesečno plačo in jim je vse eno, ali se uniči vse delavno meščanstvo ali ne. Mesto postaja vedno bolj siromašno, vedno bolj izgublja vse simpatije pri slovenskem prebivalstvu, bolj pa, kot postajajo ti ljudje berači, drznejše nastopajo v svoji nespametnosti proti Slovincem.

Nemški šulverein v Borovljah. Nemški šulverein v Borovljah ima 183 udov, lani jih je imel 127. Denarja je društvo nabralo v preteklem letu 555 K. Šulverein vzdržuje v Borovljah otroški vrtec, katerega pohaja 210 otrok. Za ta vrtec se je zidala nova hiša, h kateri je prispeval šulverein 4000 K, Südmark 2000 K in „Spar- und Vorschussverein Unterrosenthal“ dal je tudi zdatnih podpor. Na letnem obnem zboru 18. avgusta sklenili so, prirediti v Dobravi ljudsko veselico v prid svojemu vsenemškemu društvu. Tako se dela! Napraviti se mora veselico, da drvi naše lahkomišeljno slovensko ljudstvo in plačuje delo nasprotnikov s svojim denarjem.

Opazovati se mora z narodnega stališča: 1. da so Borovlje v slovenskem volilnem okraju; 2. da v Borovljah ni slovenske posojilnice, da torej slovensko ljudstvo v Rožu plačuje in vzdržuje nasprotnika; 3. da imajo Borovlje svoj nemški otroški vrtec; 4. da so Borovčiči postali v teku 20. let najstrastnejši vsenemci. In zakaj vse to? Ker vse časti vredni tamošnji župnik razmeram ni kos. Tako je tu povsod: treba odločnih, požrtvovalnih župnikov in narod se vzdrži in napreduje — vse drugo nasprotnega navala ne odbije. Kakor je v splošno korist dobro, če en župnik ostane kolikor mogoče dolgo na enem mestu, tako bi bilo želeli, da so starejši gospodje na mestih, kjer ljudstvo potrebuje bojevnikov.

Slovenski socijalni demokrati. V Trstu nastalo je slovensko socijal-demokratsko društvo, kateremu je pristopilo v teku nekaterih dni 1200 delavcev. Z laškimi soc.-dem. poslanci Slovenci niso zadovoljni in tudi z rudečimi laškimi tovariši ne. Voditelj slovenskih tovarišev je Franc Godnik. Kdo pa se zamore uspešno boriti zoper socijalizem: liberalna gospoda ali klerikalci? Odgovor pričakujemo.

Krščansko socijalna zveza na Jesenicah.

Na Jesenicah se je vršil v nedeljo lep shod krščansko socijalne sveze. Približno 2000 udeležencev je prišlo od vseh strani navdušit se za težko socijalno delo. Shod se je vršil v novem „Delavskem domu“, ki se je ta dan blagoslovil.

Zborovanje se je pričelo z letnim obnim zborom Zveze. Predsednikom se je izvolil dr. Dermastia iz Gorice, za podpredsednika pa g. M. Ražun, dr. Hohnjec (Maribor) gg. akademika Česnik in Tula iz Trsta, gg. obrtniki Ložar in Kregar (Ljubljana), Jeriho (Vevče), Vebra (Jesenice), Cotič (Mirna), Putrih (Trbovlje), i. dr.

Prvo poročilo g. Podlesnika se je bavilo s telovadbo. Kot drugi je poročal dr. J. Hohnjec o namenu krščansko socijalne zveze, ki je izobraziti ljudstvo do zdrave omike in zdravega napredka.

V imenu Korošcev govoril je g. Amruš. Dejal je govornik: „Korošce se zatira, kakor Slovence na Ogrskem. Korak za korakom se jim jemlje materini jezik. V tem silovitem boju sloni vse narodno delo na duhovščini“. Govornik opisoval je potem boj s šolsko oblastjo, ki je hotela v Borovljah, kjer je 97% otrok slovenskih, nemški učni jezik tudi za veronauk. Vsled odpora slovenske duhovščine se Nemcem zdaj še ni posrečilo doseči, kar so želeli. Veliko je dela, a malo delavcev.

„V najnovejšem času je nekaj ljudi pri pivu in vinu iznašlo, kako bi se dala Koroška rešiti? To so ljudje, ki jih ljudstvo ne pozna, in ti sami ne poznajo ljudstva“.

Predsednik dr. Dermastia se je govornikom zahvalil in izrazil upanje, da se bo tudi na Koroškem premagala smrtonosna letargija in da bo zasijalo novo solnce krščansko-demokratske ideje. (Op. ur. Korošci se iskreno zahvaljujejo za sočutje. V svoji smrti niso niletar-

gi ji so se po 80% udeleževali volitev, tudi tam, kjer v 100 letih ni upati uspeha. A zasijalo bo jim solnce demokratske ideje!)

O delovanju Zveze na Kranjskem poročal je g. Smolnikar. Dr. Lampe govoril je o potrebi predavanj. Treba že zdaj napraviti vzpored za bodočo zimo, predavanja naj se vršijo redno, kolikor mogoče pogostoma, vsebina naj bo apologetična, strokovno gospodarska, zgodovinska. Kjer le mogoče, naj se prirede socijalni kurzi, katoliško tiskovno društvo v ta namen pripravlja veliko socijalno knjižnico.

Dr. Krek podal je načrt o bodočem delovanju. Snuje se Koroška zveza. Odbor Slovenske krščansko-socijalne zveze v Ljubljani bo osrednji odbor vseh društev in zvez. Skupno znamenje bo „Koledarček“, v katerem bojo izvesti vseh zvez. Za izobraževalna društva bo treba skupnih shodov, za delavska strokovna društva skupne zveze z delavci druge narodnosti. Treba je združiti vso socijaldemokratsko delavstvo vse Avstrije, zlasti ker bodo socijaldemokratje vedno bolj pritiskali na to, da postane vsak strokovno organizirani delavec tudi politični pristaš socijalne demokracije. Treba bo združiti tudi ženske. Vsaka zveza naj dobi svojega sposobnega, plačanega tajnika. Potom krščanskosocijalnega gibanja je mogoče rešiti domovino, v tem taboru je Slovenija. Ker je krščanskosocijalno gibanje tolike važnosti, imejmo tudi dovolj smisla za žrtve.

Po govorniku se je pričela javna telovadba in potem se je vršila ljudska veselica.

Op. ur. Da se snuje kršč. soc. zveza za Koroško nam je do zdaj — neznano. Ne da bi bili stvari nasprotni. Ali tukaj obstoji že par let neki pododbor posojilnične zveze, ki je imel tisti namen, kot ga naj zdaj izvršuje nova Zveza. Nam je treba, ker hodimo ob prepadu, resno pogledati, kam stopimo, in kako pridemo kvišku. To pa naj premislijo gospodje, ki deželo in sredstva poznajo. S tem, da prevzamemo 'neko tujo misel, ki ne vede do uspeha, se ljudstvo le utruji in zgubi po malem — zaupanje v svoje vodstvo.)

Koroške novice.

Slovenskim županom! G. državni poslanec Grafenauer je posredoval pri c. kr. deželni vladi v Celovcu, da bi bila sprejeta dne 4. septembra deputacija slovenskih koroških županov pri cesarju v avdijenci. Deželni predsednik mu je odgovoril, da je cesarjevo bivanje v Celovcu popolnoma vojaškega značaja ter da cesar ne bo sprejel nikogar v avdijenci. Vsled tega torej odpade nameravani pohod deputacije.

Cesarjev prihod. Dne 4. sept. se odpelje presvitli cesar iz Ischla na Koroško, kjer ga bodo pozdravili najprej v Brežah in Št. Vidu deželni predsednik, nadvojvoda Franc Ferdinand in Franc Karl Jožef, generali in plemiči, društva, občinski zastopi in duhovščina. V Celovec pride dvorni vlak ob 4:15 uri. Na kolodvoru se bodo zbrali deželni glavar in deželni odbor, celovski župan z občinskim zastopom, g. knezoškof z duhovščino in še razna društva. Po pozdravu deželnega glavarja in celovškega župana se odpelje cesar z najvojvodo Franc Ferdinandom v deželni grad, kjer ga bodo pričakovali nadvojvode Leopold Salvator in Friderik, in dva ministra z raznimi uradniki. Na Kolodvorski cesti se bodo postavila razna društva. Ob 6. zvečer bo velika večerja in v mraku se bo mesto razsvetlilo. Ob 8. bodo došla Koroška pevska društva z bakljami in napravili cesarju podoknico. — Dne 5. sept. bode cesar obiskal z deželnim glavarjem deželno bolnišnico, nato umetnostno razstavo, kjer bo pozdravil cesarja predsednik pl. Helldorf. Dne 6. in 7. sept. se bo cesar udeležil vojaških vaj. 7. sept. je ob 1/21. južina in ob 3/42 se zopet odpelje na kolodvor. Ob 2. pop. dojde z vlakom v Amstetten, in nato se poda z vozom v Wallsee k svoji hčerki nadvojvodinji Mariji Valeriji, ki praznuje na malo Gospojnico svoj imendan. Popoldne se odpelje na Dunaj v Schönbrunn. — Nadvojvoda Franc Ferdinand bo po povelju cesarjevem vodil manevre in bo prišel 3. sept. ob 8 v Št. Vid, kjer bo stanoval v gradu Hunnenbrunn.

Celovec. Deželni predsednik in frankfurtarice.) Ob priložnosti prihoda cesarjevega Celovski župan ni hotel prepustiti, da se razobešajo z občinskih poslopij in na občinskih tleh trobojnice frankfurtarice. Zoper njega nastal je upor v občinskem svetu in sklenili so: s trobojnicami označiti Celovec kot nemško mesto.

Zdaj se pa pripoveduje v Celovcu, da je g. deželni predsednik Hein sam te stvari nekoliko udeležen. On je baje sam izrazil se proti dr. Metnicu, bivšemu podžupanu in finančnemu voditelju nemškonarodne stranke, da se naj trobojnice le izobesijo, ker visoka gospoda ne bo tako natanko gledala. Ne vemo, ali bo g. Heinu prijetno, da to pride v javnost, a naj se zahvali ljudem, ki ne znajo molčati.

Cesar pride v Celovec dne 4. septembra ob 4. uri popoldne in bodo ga na Glavnem kolodvoru slovesno sprejeli. Rodoljube opozarjamo: slovenske hiše naj razvesijo slovenska bandera; Slovenci iz okolice naj se nastavijo združeni tako, da se bodo čuli, kadar tudi oni zakličejo cesarju svoj gromoviti živio — v posilinemskem Celovcu.

Narodovci o Družbi sv. Cirila in Metoda. Na Jesenicah razdružila se je podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda in je poslala svoje knjige družbinemu vodstvu. „Slov. Narod“ piše k temu dejstvu, da se „klerikalci dajo voditi pri svojem delovanju od brezmejne strankarske strasti... ta slučaj je memento naprednim elementom, naj pazijo, da razni Zabukovci tudi drugod ne razbijejo podružnic.“ A stvar je drugačna: Očividno se liberalci bore v prvi vrsti za takozvane svobodomiselnne ideje, v drugi tudi za narodnost. Krščanske stranke zastavljajo svojo moč za krščansko vero in ni treba dokazovati vsaj v tisti meri, kot liberalizem, tudi za narodno misel. Znano je, da ste v vodstvu Družbe sv. Cirila in Metoda sedeli dozdaj dve stranki, in da so liberalci pri zadnjem shodu sami vzeli v roke vso društvo. Kje je tedaj „brezmejna strankarska strast“? Težko je verjeti, da se liberalci z liberalizmom zagrinjajo le, kakor uradniki na cesarski god v črni frak, da pa ta protiverski svoj plašč denejo stran, kedar se vsedejo k posvetovanju o šolstvu. Bolj verjetno je, da jim tiči mržnja, da sovraštvo do krščanstva globoko v srcu nosijo in da ne delajo za čisto narodno misel. marveč dajejo ljudstvu narodno hrano, zastrupljeno s protiverskimi idejami. Če je duhovnik res duhovnik, če je ljudstvo, o čemur ni dvoma, verno, mar bo ti gospodi na ljubo pilo tudi zastrupljeno vino?

In vendar se nam zdaj zdi še prezgodaj, prepuščati podružnice popolnoma propadu. Gospodje, ki so se v družbo usilili se bodo pravčasno morebiti še prepričali, da je „več reči mej nebom in zemljo, kot se jim sanja.“

Jasno je seve, da duhovščina in krsčansko ljudstvo ne bosta sodelovala pri prononcirano liberalnemu društvu. Kakor hitro se to zgodi, bo družba izgubila vsaki pomen.

Čudimo se le, da se stari liberalci tako navdušujejo za mladino, ki je v Boh. Bistrici nastopila. „Die Alten zum Rat, die Jungen zur Tat“ — pravi nemški pregovor, tukaj pa se je mišljenje prepustilo mladeži. In če neki pregovor pravi: „Gorje narodu, ki mu je otrok vladar,“ pravimo: še slabši je, če kje vladajo fantje. Naj mladina dela, vse se bo njenega dela veselilo, a naj ne ukazuje, dokler se ni učila ubogati in poslušati. Družba sv. Cirila in Metoda zabredla je v hudo krizo, in odbor se ne bo pred zgodovino opravičeval s presmelo trditvijo, da so klerikalci razbili družbo. Razbija jo sedanje načelstvo in akademična mladež, ki pod patronanco tega načelstva hoče zlorabiti sredstva družbe kot orožje zoper versko mišljenje slovenskega ljudstva.

Mi Korošci zdaj podružnic ne bomo razpuščali, ker razpuščenih ne spravimo več nikdar skup, a čakali bomo in če ne učakamo, da se v Ljubljani spametujejo, krenili bomo svojo pot. Nikar pa ne razpuščajmo zdaj svoje organizovane armade.

Beljak. (Profesor Angerer sreč en!) Vsenemška stranka je pri beljaških nadomestnih volitvah volila celovškega prof. Angererja v deželni zbor. Izmed 1227 volilcev se je volitve udeležilo le 631, torej 631, in vkljub temu je imel celovski profesor le 70 glasov več, kakor protikandidat Stage. Krščanski socijalci in Slovenci se volitev niso udeležili, ker je Stage protestant in Angerer apostat! Obžalovati je, da stranka obrtnikov in trgovcev nima poguma, za tretjo predrznost vsenemških uradnikov.

Beljak. (Gospodarsko propad an je.) Beljak je od nekdanj slovel po svojih premožnih obrtnih in trgovskih rodbinah. Zadnji čas je začelo mesto propadati in cela vrsta starih patricijskih rodbin zapade konkurzu. Opozarjamo slovenske trgovce, ki imajo tam kaj tirjati. Žalostna prikazen, ali vsenemško in protiversko razgrajanje ne koristi nikomur in le-to postalo je v Beljaku zadnja leta običajno. Zidali so nesramno hišo, ki izprijujejo trgovski in obrtni naraščaj, ustanovljeni meščanski šoli dali so kolikor mogoče brezverne učitelje in učiteljice — kam to pelje?

Katoliški shod. Šesti avstrijski katoliški shod bo na Dunaju od 16. do 19. novembra. S 1. septembrom se bodo začele razpošiljati vstopnice. Govorili bodo:

1. O časnikarstvu urednik Schwechler iz Gradca; o kolportazi A. Anderle (Dunaj). 2. O odpadnikih, govori urednik g. Böhr (Warnsdorf). 3. O visokih in srednjih šolah, vseučilišni profesor dr. M. Mayr (Inomost), o pomanjkanju duhovnikov P. C. Stojan (Dražovič). 4. O ženski organizaciji dr. Kemetter (Dunaj). 5. O družinskem in družabnem redu poslanec M. Hruban (Olomuc). 6. O kmečki organizaciji posl. Fr. Schossleitner (Thalgau). 7. O delavskem vprašanju dr. K. Drexler (Dornbirn).

Slovesni govori so izročeni: 1. O pomenu krščanstva za socialno vprašanje govori dr. C. Endriči, škof v Trientu. 2. O katoliški veri in prosti vedi, vseučiliški prof. dr. K. Hilgenreiner (Praga). 3. O zgodovinskem pomenu katoliške vere za Habsburške dežele, P. rektor K. Andlaw S. J. (Kalksburg). 4. O katoliških avstrijskih narodih, deželni glavar A. Rhombert (Dornbirn). 5. O veri v javnem življenju, poslanec dr. J. Susteršič (Ljubljana).

Gospodarski shod. Za dan 15. septembra sklical se je v Aussee sestanek vseh državno-zborskih poslancev planinskih dežel, ki zastopajo kmečke občine in veleposestvo, brez ozira na njihovo politično stališče. Razpravljalo se bo o servitutih in o pomanjkanju poslova.

Dobro znamenje za bodočnost. Morebiti je vendar le že prišel čas, ko bo v liberalcih utihnilo sovraštvo zoper vero in cerkev, čas, ko bodo tudi vsenemški sršeni spoznali, da ljudstvo potrebuje kruha, da potrebuje dobrih gospodarskih postav. Krščanske stranke so pri volitvi liberalcem postrigle peroti in radi ali neradi morajo zdaj ti nemirneži biti ponižnejši, kot v prejšnjih letih.

Zilska Bistrica. (Delovanje nasprotnikov.) Nemškutarji, v prvi vrsti učitelji, so pri nas pridno na delu. Nadučitelj se je spravil nad može ter jih obdeluje, učitelja, ki je zraven omenjeno skrivoma tudi soci, je pa med fante poslal, nemčurski in brezverski duh razširjati. V to mu posebno dobro služi pevsko društvo, ki jo je ustanovil. Značilno je tudi, da dobivajo tu nekateri gostilničarji nemčurske časnike zastoj „od šulmaštra“. Kdo jih le neki plačuje!? Odgovor ni težak, saj poznamo „die rollende Mark“, ki je tudi na Bistrico že večkrat prispela. Kajti skoraj ni verjetno, da bi dotični učitelj bil tako požrtvovalen ter vse časnike iz svojega žepa plačeval. Tako delajo nemškutarji. Mi pa spimo že dolgoletno spanje pravičnega ter pričajemo junakabuditelja, ki bi nas zbudil, saj v naši občini ga nimamo.

Odgovor uredništva. Da! škoda za lepo Bistrico in vrle može, ki jih šteje. Zbuditi se mora zopet, kar je že bilo in to kmalu, storili bomo vse.

Mažica. (Nekaj o učitelju.) Prve dni druge polovice meseca julija t. l. je nadačitelj Eberle 9 letnega učenca Franca Podojsteršek najprej v šoli pred otroci, potem pa pred šolsko sobo tako stpel, da je fant čez 8 dni bolan ležal in ima še sedaj težave pri dihanju. Meseca novembra 1906. je ta učitelj temu fantu uho natrgal.

Javno se govori, da je ta učitelj Neži Močilnik en zob izbil; Mariji Skudnik je skočil na nogo in ji pri ti priliki en prst zmel in Marijo Lasnik je pretepal pred šolsko tablo, da se je pred njim onesnažila, je dobila vsled tega božjast in je vsled bolezni letos umrla.

Slučaj Podojsteršek so prijavili roditelji c. kr. okrajnemu glavarstvu v Velikovu. Čudno je, da do sedaj se ni zaslislalo še nobene priče; še bolj čudno je pa, da c. kr. orožništvo v zgoraj omenjenih slučajih ni svoje dolžnosti storilo, kakor tudi v slučaju, ko je učitelj Tiljan fanta Prešerna stpel, kateri je tudi umrl — ne.

Kakor omenjeno se o teh prestopkih javno govori, ljudje so o tem orožništvu tudi povedali — do danes pa še nismo slišali, da bi se bilo o ti stvari od zato poklicaiah oblasti kaj storilo.

Tudi naš župan gospod Rudolf Stopar zgoraj omenjenih otrok ubogih ljudi ni v varstvo vzel in nepravilnosti oblastim naznanil; kar je ravno tako njegova dolžnost kakor orožnikov, da še več, kajti on je od nas izvoljen in poklican, da na to pazi, da se občanom na noben način ne krati njih pravic z ozirom na varstvo življenja in zdravja.

Za te in enake stvari župan Stoppar vendar ne more biti slep? Drugače je, če bi kdo samo proti osebam, katere tulijo v županov nemškutarski rog, kaj rekel; takoj ga pokliče pred

občinsko predstojništvo in gleda, da bi ga mogel izročiti državnemu pravdniku — pri čemur mu Franc Kraut uslužno rad pomaga.

Možica. (Na naslov župana Stoparja.) Udova Marija Stane stanujoča „Na Pikovem“, je bolehnna in brez vsakega zaslužka; ima izven sebe še tri nepreskrbljene otroke za vzdrževati in smo jo morali do pred kratkim mi ubogi delavci sami z družino vred vzdrževati. Iz „Bruderlade“ dobi Stane 180 K penzije na leto, katere vsote se ji pa do 1. avgusta t. l. še ni nakazalo, akoravno je njeni mož Florjan Stane že čez 2 meseca mrtev. Nje 10 letni sin France je težko bolan brez zdravniške pomoči.

Florjan Stane je umrl vsled žalosti; kajti gozdarji so mu prepovedali poprej dovoljeno porabo drv za kurjavo, — ali morebiti zato, ker je Grafenauerja volil?

Dolžnost gospoda župana bi bila, da v zgoraj omenjenem slučaju potrebno ukrene.

Več delavcev.

Ustanovilo se je „Slov. katohetsko društvo za Koroško“ s sedežem v Št. Jakobu v Rožu. Pravila je kn. šk. ordinarijat potrdil že 27. dec. 1906 z odlokom št. 6008, deželna vlada pa je dala svoje potrdilo z odlokom št. 6902 z dne 4. marca 1907. En mesec pozneje, in sicer 3. aprila t. l. se je vršil v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu ustanovni shod, katerega se je udeležilo 18 duhovnikov. Sklicatelj g. župnik Ražun je razložil pravila, izvolil se je odbor, določila pristopnina (3 K) in udnina (2 K) in zaznamovale nekatere knjige in časopisi, s katerimi se naj položi temelj društveni pedagogično-znanstveni knjižnici. Doslej je pristopilo društvu 21 udov. Prvi redni društveni shod je bil 12. julija t. l. v „Narodnem domu“ v Št. Jakobu. Predaval je g. predsednik Ražun o potrebi in namenu katohetske izobrazbe.

Na drugem sestanku, ki se je vršil dne 21. avgusta v Št. Jakobu, je govoril č. g. dekan Ogris o bistvu monakovske metode in č. gosp. župnik Singer o analizi in sintezi. Prihodnji sestanek bo 25. septembra.

Iz Zahomca. (Kako se deli podpora?) Za škodo prizadeto po povodnji leta 1903 vasem občine Strajavas, je pripoznala vlada za popravek potov posameznim vasem pomoč iz pomožnega zaklada.

Kakor se govori, je bila podpora pripoznana tudi za pot med vasjo Gorje in Drašče. Ta pot je pa posestvo Schwenerja v Gorjah, le ta je pot na svoje stroške popravil, podpore pa ni dobil nobene.

Za pota v Draščah bi imelo predstojništvo vasi Drašče dobiti podporo, kajti pota, ki pripadajo vasi Drašče, so posestniki te vasi na svoje stroške popravili, od vlade pa niso dobili za to nobene podpore, in vendar se govori, da je bila škoda oziroma podpora tudi za vas Drašče — izkazana.

Predstojništvo vasi Drašče, pozivamo, da o ti stvarici potrebne korake podvzame in v zgoraj omenjeni zadevi stvar pojasni.

Medgorje. (Novi častni občani.) Dne 13. je obč. odbor v Medgorjah imenoval novih — kar 19 (pišem devetnajst) častnih občanov! Imenovana občina jih je imela dozdej 16 (od l. 1896 11 in od l. 1904 drugih 5, dva sta pa že umrla). A njih število še ni zadostovalo, ker bodo volitve o Velikinoči l. 1908. Naš očka župan pd. Krasnik, znan dovolj kot „Draubaunternehmer“, gostilničar in gospodar mladih sirot-deklet, je to dosegel s pomočjo obč. svetovalca Ogniza, ki bi tako rad za njim postal župan v Medgorjah, kamor se je pred 15 leti zavoljo tega iz Grabštajna preselil. Imena častnih občanov so: Dr. Artur Le mi ž, dr. Jos. Le mi ž, dr. Karol Metnič, deželni odbornik Hillinger, Parkar v Reznici, iz Grabštajna Bandiž, Molič, Štrajhar in Blatnik, potem gg. učitelji: Rutar v Št. Tomažu, Kožutnik na Krki, Merlin in Sisti v Žrelcu, Mertl v Podkrnom, Ihovnik na Radišah, Raine v v St. Vidu, Lansegger v Pokrčah; dva občana nista še dobro znana, menda še učitelj Gabron in pd. Orožnik v Šmarjeti! Škoda, družba bi bila tak lepa, a je ne bo, ker za predlog je bilo le sedem glasov, štiri proti, a eden ni bil navzoč! Ta sklep nima dvetretjinske večine in zato se mora zistirati ali ustaviti in „častni občani“ bojo imeli namesto časti — sramoto! Hvala odborniku, ki je odločno z našimi potegnili, saj še več jih vidi, kako pravičen in pošten in „nedolžen“ je njihov župan... Prejšnjim častnim občanom je isti njih čast odpovedal in drugim jo dati hoče, — a ne more. Ali mar bojo ubogi kaj sprejeli? Do zdaj niso še niti beliča.

Beljak. (Ponesrečila sta se.) Delavca Janez Jesenko iz Bilčovsa (18 let star) in

Janez Wucherer iz Zile (28 let star) delala sta studenec pri gostilni Steyrerhof poleg Beljaških toplic. Z vinto vlačila sta cev iz studenca, ko se je pri stroju nekaj strlo, roče ušle so delavcema iz rok, eden je dobil udarec na glavo, ki mu je črepinjo razbil, da je bil takoj mrtev, drugega je udarilo na roko, da mu je zlomilo kost. Vzrok nesreče je bila stara, nerabljava vinta. Stavbeni mojster, ki je delavcema dal tako orodje, se bo moral pred sodnijo opravičevati.

Št. Jakob. (Naznanilo.) Št. Jakobska posojilnica v Rožu radi sklepanja letnega računa od 3. septembra t. l. do ponedeljka po občnem zboru ne uraduje. Načelstvo.

Manevri. Prve dni septembra meseca pride na Koroško višji poveljnik domobrancev nadvojvoda Friderik. Cesarskih manevrov se bo udeleževal tudi oddelek automobilistov in kolesarjev z motor-kolesi. Tudi zrakoplovni oddelek pride. Ti oddelki bojo prirejeni višjemu poveljništvu v Št. Vidu, kjer bo tudi nadvojvoda Franc Ferdinand.

Celovec. (Letoviščarji.) Planinska letovišča so bila letos kaj slabo obiskana. Pri višjih turah se je turistom prigodila marsikaka nezgoda. Opetovano so prišli v sneg, v mraz; neki dami so pozebli prsti desne roke. Burja je bila večkrat tako huda, da so se morali turisti kar na tla vreči, sicer bi jih bil veter odnesel v prepade.

Letovišča ob jezerih pa so bila dobro obiskana, vsaj dosti boljše kot lani; ali mraz zadnjih dni goni „drobne lastavice od nas“ in lastniki dragih vil otožno gledajo odhajajoče ljube jim goste.

Društveno gibanje.

Celovec. (Delavsko društvo.) Dne 31. avgusta, v soboto na večer ob 8. uri priredi celovsko delavsko društvo svoj redni shod pri Cavzniku z govorniško točko „splošno zavarovanje“. Udje in neudje se vabijo na shod.

Pevsko društvo „Drava“ v Glinjah priredi dne 1. septembra ob 4. uri popoldne pri Cingelcu na Trati svoj letni občni zbor. Na sporedu so: volitve, blagajnikovo poročilo in razni nasveti.

Dobriavas. (Društven shod.) Na shodu našega društva je kot prvi govornik, č. g. Iv. Lučovnik razpravljal o liberalizmu naslednje misli: Liberalizem je bil škodljiv v dvojnem oziru: Uničeval je vero in v gospodarskem oziru je nakupičil več posestev v roke posameznikov in s tem uničil pobratimstvo in medsebojno ljubezen. Vsled tlake in desetine (1848) se je kmetu eno breme odvalilo in drugo krutejšje naložilo. N. pr. ogromni izdatki za vojaščino; 80% daje kmetijski stan vojaštvu. Cene žitu niso odločevale dejanske razmere, ampak židovske igre na borzah. Sedaj bo polagoma temu početju konec, kajti z liberalizmom se je pri zadnjih volitvah pometlo! Kot drugi govornik je nastopil č. g. Dolinar, ki je označil nemško nacionalno stranko kot pošast, ki nas povsod spremlja in nam je povsod na poti. Že v šoli, po nemčurskih gostilnah, pri sodiščih in skoraj v vsem javnem življenju je nam vedno spremljevalka. Govornik je razvijal tudi program te stranke, kateri zahteva sicer svobodo za Nemce, drugi narodi pa naj bi bili tlačani; poteguje se tudi za „prosto šolo“ in „razporoko“. Pravi, da je tudi agrarna stranka, skrbi pa le za višje stanove n. pr. uradnike, nižjim pa naklada zmirom večje davke.

Obema govornikoma so poslušalci z zanimanjem sledili in ob koncu burno ploskali. Tudi tamburaši so prav častno rešili svojo nalogo, ko so pred zborovanjem, med govori in ob koncu prav ubrano igrali. Zahvalo izreči moramo tudi pevkam, ki so nam ob koncu zapele nekaj milih pesmic. Z udeležbo smemo biti zadovoljni, dasiravno smo bili vajeni še enkrat tolike. Upamo pa, da bo prihodnjič drugače.

Gospodarske stvari.

Državne kobile za plemo v privatni porabi. Prilicno 25 let že daje c. kr. domobranksko oskrbnništvo določeno število vjahanih konj v privatno porabo. Temelj te upeljave je, da se takšne konje prepusti gospodarjem, kateri so v dobro uravnanih razmerah, za šest let, pod pogojem, da konje dobro vzdržavajo, ter jih ob določenem času predpoveljništvu, pod katero ti konji spadajo na ogled pripeljejo, (da se je pregleda, so li zdravi in pripravno rejeni) in da je za 3 tedne k orožnim vajam poveljništvu dostavijo.

Če se ti pogodbi ustreže, postanejo konji čez 6 let last gospodarja, kateri jih je vzdrževal, vrh tega pa dobijo gospodarji, kateri konje posebno dobro vzdržavajo pri pregledovanju od

vsakega konja 20 kron. Ko gospodar konja v rejo prevzame, je tisti navadno 3 leta star, toraj dobi gospodar čez 6 let šele 10 let starega in za vsako porabo še dobrega konja v svojo posest, kar je za kmeta tudi velike vrednosti.

V privatno porabo dajejo konje vsi oddelki domobrskih jezdecov, to so domobrski ulanski polki št. 1 do 6, divizija jahajočih, tirolskih deželnih strelcev in oddelek dalmatinskih deželnih strelcev.

Približno 20 let dajejo tudi c. in kr. konjiški polki vjahane službene konje v privatno porabo. Omenjena oddaja konj se je v Avstriji popolnoma ukoreninila, ljudstvo je s konjizadovoljno in hvali njih ustrajnost in moč za vožnjo; nepravilnosti se malokdaj pripetijo.

Sedaj je tudi dovoljeno, da se kobile žlahtnega plemena pod zato določenega državnega celjaka dajo. Pred nekoliko leti je bilo zaskočenje kobil prepovedano, sedaj se pa naravnost zahteva, da kobile pod celjaka pridejo.

Vsak posestnik v Avstriji, kateri živi v primerno uravnanih gospodarskih razmerah, ima pravico prositi za podelitev plemenskih kobil kakor tudi drugih konj.

Prošnja se uloži na poveljništvo tistega deželnoobraskonjiškega oddelka ali pa na poveljništvo c. in kr. konjiškega polka, ki stoji v okraju, kjer prositelj biva.

Breje kobile se oddajo na 6 let in ostanejo za ta čas s žrebeti vred last države. Ako se je kobile dobro držalo pripadajo po tem času gospodarju. Kobil in žrebet ni potrebno voditi na ogled, orožnih vaj so oproščene in ostanejo tudi ob času mobilizacije pri gospodarju.

Od gospodarja se zahteva, da kobil dobro uzdržava, jo ne rabi za tako težka dela, katera bi njeno plemensko zmožnost ovirala, ji priskrbi ob času bolezni živinozdravnika, jo pelje vsako leto k celjaku kateri je od domobranskega oskrbnništva zato določen in da tudi zato skrbi, da se ji da, ko je breja in potem ko je vrgla žrebe, predpisano mero krme in da žrebe pusti sesati od 4 do 6 mesecev. Žrebeta se morajo do 3. l. dobro oskrbovati in trdo izrediti. Pod trdo izrejo se razume, da je žrebe kolikor vreme dovoli na prostem zraku, oziroma na paši, ne pa v zaduhlem hlevu.

Ko je žrebe 3 leta staro in primerno spoznano za vojaško službo, ga vzame domobrasko oskrbnništvo in plača za izrejo posestniku 700 do 800 kron.

Domobraskemu oskrbnilstvu je tudi dovoljeno, da sme žrebe posestniku tudi že prej vzeti; v tem slučaju se pripozna posestniku odškodnina po ključu tako, da zaračuna 100 kron za prvo, 200 kron za drugo in 350 kron za 3. leto. Ravno tako more država tudi žrebe kot odškodnino za izrejo, gospodarja prepustiti.

Letošnjo spomlad se je okoli 100 kobil razdelilo; zanaprej se bo pa to število še zvišalo.

Tržna poročila.

V Nemčiji je pšenica pretekli teden v ceni nekoliko padla, a koncem tedna se je cena zopet za 15 h zvišala. Na Poznanskem so manjši posestniki ponujali dosti blaga in s tem tlačili ceno. V severni Ruski pride malo žita na trg. Sploh prodajalci niso hoteli znižavati cene in kupci kupili so le, kar se je moralo kupiti. V Severni Ameriki je cena padla za 45 do 80 h, četudi je žetev bila le slaba.

Rži se je v Nemčiji pretekli teden veliko ponujalo, vsled tega je pa padla cena. In sicer v Berlinu za 45—80 h, na Poznanskem za 1.4 K, a vse to je bilo, kakor se misli, le prisilno prodajanje.

Rumunska pšenica je zelo lahka in sodi se, da bo ta dežela izvozila v štirih mesecih vse, kar ima žita oddati. Žetev v Argentini se splošno hvali.

Cena mleka. Krma postaja vedno dražja, in s ceno živine sploh podražile so se seve tudi molzne krave. Osobje je vedno dražje in težko ga je dobiti, zato so sklicali posestniki, ki prodajajo na Dunaju mleko, za dan 1. septembra shod v dunajski deželni dom, da se dogovorijo o podraženju mleka.

Cena mesa. Na Dunaju se plačuje za: 1. živa teleta 0.90—1.28 K za kilogram; 2. ovce (za par) 21—36 K, ali 0.48—0.69 K za kilogram;

3. prešiči 0.86—1.20 K za kg;
4. pitane svinje 1.14—1.21 K za kg;
5. pitane vole 39—44 K za 50 kg;
6. pol pitani voli 35—37 " " 50 "
7. pitane krave 30—34 " " 50 "
8. seno 6.40—8 " " 50 "
9. slama 5 " " 50 "

Razne stvari.

Službo vrtnarice za otroški vrt na Jesenicah razpisuje „Družba sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani za nastop prihodnje šolsko leto. Prošnje, opremljene z dokazili o starosti, prebitih študijah in izpitih naj se ulože do konca t. m. pri vodstvu „Družbe sv. Cirila in Metoda“ v Ljubljani.

Proti nemškim šolam je pričel Češki narodni svet neko akcijo. Upliva se na češke družine z odločnostjo, naj v Pragi svojih otrok ne pošiljajo v nemške šole. Tako hočejo prisiliti, da oblasti priskrbijo dosti čeških šol, in da se dokaže, kako malo je Nemcev v mestu.

Katoliški shod se je pričel v Würzburgu v nedeljo dne 25. Z drugimi cerkvenimi dostojanstveniki se shoda udeležuje tudi prem. knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič.

„Naš List“ se veseli „Mirove“ pisave. Ako se tako nadaljuje, pravi ta rodoljub, potem ni pomoči slovenskemu Korotanu. Članek „Pozor rodoljubi“ pravi, da je ošabno nadut in poln klerikalnega fanatizma. Seve: prositi bo treba samih liberalnih urednikov, začevši od „Štajerčevega“ naprej, da pridejo na Koroško, potem je tukaj treba le še radikalnega liberalizma — in Korotan bo rešen!

Učiteljski shod v Radovljici. Koroške učitelje zastopal je na učiteljski skupščini v Radovljici g. nadučitelj Eller in z njim tudi par mlajših učiteljskih moči. Zveza je imela l. 1906 dohodkov 1629 K, stroškov 927 K. Za list „Učiteljski tovariš“ bilo je dohodkov 5483 K, izdatkov 4642 K, pri „Zvončku“ dohodkov 1187 K, stroškov 1025 K, pri „Popotniku“ dohodkov 4365 K, stroškov 2486 K. Zbor je pozdravljaj g. Senekoviča, predsednika Družbe sv. Cirila in Metoda in liberalni govornik je seve naglašal, da je družba zdaj v pravih rokah in da so akademiki — mladi dijaki — bodoči voditelji naroda in svobodne misli. Glavni referat je imel učitelj Pesek iz Narpelj pri Ptui. Naglašal je, da „proti klerikalizmu ni druge moči, kot prosvetno delo, potem se bo narod sam otresel svojih škodljivcev“. Norčeval se je, da „vse uči vero: cerkev, starši, šola, državne in deželne oblasti, celo od novorojenca se zahteva verska obljuba.“ Ko se je govornik naprej rogal, da „po Kristusovih besedah cerkve niti peklenska vrata ne bodo premagala“, nastala je „viharna veselost“, kajti liberalni učitelji so prepričani, da jo zmagajo oni.

V najem se dá gostilna

v hiši slovenske posojilnice v Globasnici s 1. novembrom t. l. pod ugodnimi pogoji, ki se izvejo pri načelnistvu posojilnice v Globasnici na Koroškem.

Odbor.

Dijaki

se sprejmejo v popolno oskrbo pri vojaškem uradniku v Celovcu v neposredni bližini gimnazije. Strogo nadzorstvo, ljubeznivo ravnanje, zračne sobe z električno razsvetljavo.

Natančneje se poizve pri upravnistvu „Mira“ v Celovcu.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blago po cenah brez konkurence na drobno in na debelo.

Vsi uslužbenci znajo slovenski.

Anton Renko,

lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleeblattl.)

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Peter Wernig,

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Deček

iz poštene hiše se sprejme takoj kot **učenec** v trgovino z mešanim blagom.

Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika.

Ivan Auer,

trgovina z mešanim blagom v Tržiču na Gorenjskem.

Kovačnica

z razširjenim delokrogom in v dobrem stanju se dá pod zmernimi pogoji v najem in ž njo tudi nekaj sveta, ako se to želi.

Več pove

Primož Modre

na Blatu, pošta Gorenje Trušnje (Ober-Trixen) na Koroškem.

Na prodaj je

Lipiceva kajža v Dobu pri Škofičah

nad Vrbo ob jezeru z inventarjem in obrodrom vred. Kajža je prenovljena, ima 2 sobi, kaščo, gumno, svinjak, sadni vrt, 4 birne posetve, 4¹/₂ oralov gozda, iz katerega se more brez kvara za 1200 kron lesa posekati. Posestvo se more tudi razdeljeno prodati. Cena 5200 kron.

Več pove posestnik **Gabrijel Zitterer**, lesni trgovec v Domačalah, p. Podravlje na Koroškem.

Podobarska in pozlatarska delavnica

ZA

CERKVENA DELA

Janeza Goleš-a v Celovcu,

Paradeisergasse hiš. št. 20.

se uljudno priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v izdelovanje, prenovljenje in pozlačenje oltarjev, prižnic, božjih grobov, okvirjev, svetih podob in tabernakeljev po predpisu. — Za fino in trajno delo prevzame se popolno jamstvo.

Kos vsaki konkurenci.

Priznано najcenejša slovenska tvrdka na Koroškem.

Postavno zavarovano! Vsako ponarejanje kaznivo!

Edino pristen je Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specijalna steklenica s patent. zamaškom K 5.—.

Thierry-jevo centifolijsko mazilo proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinaim vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3.60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljše.

Naročila se naslavlja na: Lekarnar **A. Thierry** v Pregradi pri Rogški Stolini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Mastin

doktorja pl. **Trnkóczyja** krmilno varstveno sredstvo, se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **MASTIN**. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. Tovarniška zaloga: **lekarnar Trnkóczy**, Ljubljana.

Poslano.

Vsled raznih v zadnjem času došlih mi vprašanj usojam si sporazumno z vodstvom družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani opozarjati slavno narodno občinstvo in zlasti čestite gg. trgovce, da ima vsled sklenjene pogodbe edino le udano podpisana tvrdka zalogo užigalic družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Komur je torej na tem, da podpira to našo velevažno šolsko družbo, kupuje naj edino le vžigalice s sledečim napisom na trobojni podlagi: „Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda. Zaloga pri **Iv. Perdanu v Ljubljani**. Mal položi dar domu na altar!“ Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ta znamka je oblastveno registrirana pri trgovski in obrtni zbornici v Ljubljani ter je vsako ponarejenje iste po kazenskem zakonu strogo prepovedano.

Cena, katera je izborni kakovosti primerna, vzdrži vsako konkurenco.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1907.

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Perdan.

Kdor si hoče napraviti dobro domačo pijačo ali podaljšati svojo zalogo, naj se obrne zaupno na tvrdko:

C. F. Schubert, Gradec, Murplatz št. 10.

Steckenpferd-Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L.,

je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljšo učinkujočo lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožicaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Vsem, ki se čutijo opešane in oslabele,

so nervozni in brez energije, daje

Sanatogen

nov življenski pogum in življensko moč. Več kot 5000 profesorjev ga sijajno priporoča. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Brošurice razpošilja zastoj in poštne prosto Bauer & Cie, Berlin SW 48, in glavno zastopstvo

G. Brady, Dunaj I.

Kupujte PARAMENTE

le pri tvrdki

JOS. NEŠKUDLA

protokoliranem velezavodu za izdelovanje cerkvene oprave

v OLOMUCU.

Dobavlja paramente 20% cenejše od vsake avstrijske tvrdke. Dobavitelj Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje Izabele na Dunaju in 16 stolnih kapiteljskih cerkev v Avstriji in na Ogrskem.

Kolomaz
Karbolinej
Olje za stroje
Mast za usnje
Strešni klej
Strešni lak

je dobiti
najceneje
pri

Ferdinandu Schellander,

trgovcu z oljnatimi barvami, lakom in klejem
v Celovcu, Šolske ulice št. 1.

Vinske in sadne stiskalnice

z dvojnimi stiskalom „Herkules“ za ročni obrat.

Hidravlične stiskalnice

za veliki pritisk in velike učinke.

Mline za sadje in grozdje. Obiralnike.

Povsem urejene moštarnice, stalne in za prevažanje. Stiskalnice za pridelovanje sadnih in jagodnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, sadne lupilnice in rezalnike. Samodelujoče patentovane nosne in vozne brizgalnice za vinograde, sadje, drevje, hmelj, grenkuljico „Syphonia“. Pluge za vinograde.

Vse te stroje izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

tovarne poljedelskih strojev, livarne in parne tovarne.

Dunaj II/1, Taborstrasse št. 71.

Odlikovani z nad 560 zlatimi, srebrnimi kolajnami itd.

Obširni ceniki zastoj. — Zastopniki in prekupei se iščejo.

Stanje

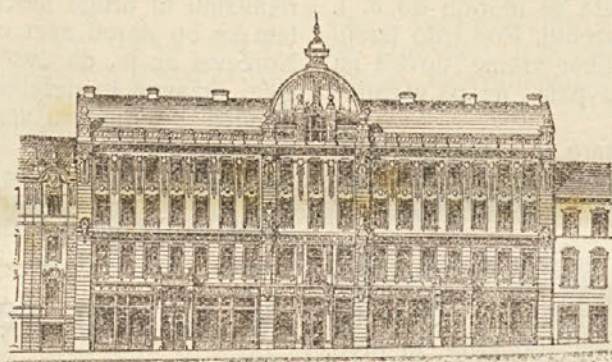
hranilnih vlog:

nad 23.000.000 K.

Rezervni

zaklad:

nad 800.000 K.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah št. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunala vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mesta občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4³/₄% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prosto voljo dano, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4¹/₂%

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8 — za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10 — za komad.

Prodaja vsih vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kuran.